РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА
гр. София, бул. "Александър Стамболийски", № 17, тел.: 02/ 9400900; факс: 02/ 9818145;
дежурен тел.: 02/ 9879551; e-mail: info@mc.government.bg, URL: www.mc.government.bg

Рег. №...Y5-00-270/ 10-06-2024

УВЕДОМЛЕНИЕ по чл. 66 от АПК

На основание чл. 66, във връзка с чл. 69 от Административнопроцесуалния кодекс, чл. 14, ал. 1, т. 2 и чл. 65, ал. 1, т. 3, във връзка с чл. 159, ал. 1 от Закона за културното наследство (ЗКН), Министерството на културата уведомява заинтересованите лица, че във връзка с предложение по реда на чл. 64, ал. 1 от ЗКН, с вх. № 45-00-270/25.04.2023 г. от директора на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН, открива производство по издаване на общ административен акт за Предоставяне на статут и определяне на режим за опазване – териториален обхват (граници и охранителна зона), предписания за опазване и промяна на наименованието на обект **„Късноантично укрепено селище на нос „Акра“, землище на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас**, с класификация на единична археологическа недвижима културна ценност, с категория „национално значение“.

Основни съображения за издаване на акта:

В писмо от НИНКН с вх. № 45-00-270/25.04.2023 г. във връзка с Решение по т. 6 от заседание на Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности (СЕСОНКЦ) № 104, съгласно Протокол с рег. № ПР-72/05.09.2023 г., на което предложението на НИНКН е разгледано по реда на чл. 64, ал. 3 от ЗКН и Протокол от 14.02.2023 г. на междуведомствена комисия, назначена със Заповед № РД9К-29 от 26.01.2023 г. на заместник-министъра на културата, са посочени следните мотиви за направеното предложение:

По смисъла на чл. 146, ал. 3 от ЗКН разкритите археологически структури имат статут на недвижима културна ценност с категория „национално значение“ до установяването им като такива по реда на ЗКН. Археологическите структури на територията на нос „Акра“, землище на гр. Черноморец, общ. Созопол, са въведени в базата данни на Автоматизираната информационна система (АИС) „Археологическа карта на България“ (АКБ) с рег. картон № 6000037.

Нос Акра (Акин) е разположен в най-северната част на полуостров Свети Никола, землище на гр. Черноморец, Община Созопол. Той заема стратегическо място в южната част на Бургаския залив.

Стратегическото разположение на Акра е оценено най-рано през VI век, когато в най-тясната южна част на носа е построена масивна крепостна стена, охраняваща площ от 13 дка. През XX век започва „повторното" военно експлоатиране на носа от българската армия за осъществяване на артилерийски контрол върху трафика към Бургаския залив.

Най-ранните сведения за крепостта Акра са на братя Шкорпил от 1891 г. Те споменават, че северозападно от Свети Никола (дн. гр. Черноморец) се намира „градище на Бурун Акра“. До това градище се е намирал „манастира Св. Сотир, който уж бил изгорен от русите през 1829 г.“.

Гръцкият краевед К. Папайоанидис превежда името Акра като „край“. По подобие на старото име на нос Калиакра (Акра – Акре), името на носа при гр. Черноморец трябва да се

преведе като „връх, край крепост“. Наименованието отговаря най-точно на разположението на носа със своите отвесни скали.

Археологически проучвания на нос Акра до 2012 г. не са провеждани, предвид строгият охранителен режим на военните обекти на полуострова и носа. През 1973 г. Ив. Карайотов, посещава военното поделение на носа в качеството си на уредник в музея на гр. Бургас. Описва откритите от военните предмети при изкопни дейности и виждащите се на терен останки от крепостни стени.

Целенасоченото проучване на нос Акра започва през 2012 г. в рамките на програма „Виа Понтика“, когато са проведени спасителни археологически разкопки на крепостта под ръководството на доц. д-р Иван Христов (НИМ). Проучванията са проведени в два сектора (южен и северен). Северният сектор се характеризира с гъсто застрояване на подземни и надземни бетонни отбранителни съоръжения от XX век, поради което проучванията са осъществени основно в южния сектор, останал незасегнат от модерната военна инфраструктура. Паралелно с проучванията на сушата са проведени подводни археологически издирвания в залива Вромос. Локализирани са различни археологически обекти и структури, обитаване през няколко хронологически периода и десетки артефакти на различна дълбочина в залива.

Крепостната стена на Ранновизантийска крепост е разположена в южната част на нос Акра.

В резултат от археологическите разкопки през 2012 и 2013 г. е проучена до голяма степен вътрешността на укрепения обект, в зоните, където съвременните военни съоръжения и подземни комуникации не са нанесли сериозни поражения върху археологическите структури. Разкрити са части от стопански и жилищни сгради с каменно-кирпичен градеж или със стени с дървена конструкция, обмазана с глина.

Резултатите от проучванията позволяват да се предположи, че общият брой на постройките е надхвърлял 50, но голяма част от тях са били унищожени.

Под културните пластове от VI в. са проучени 4 ями с неясно предназначение, разположени на различни места във вътрешността на археологическия обект. Датировката им е във втората фаза на Ранножелязната епоха (IX – VII в. пр. Хр.) въз основа на резултатите от радиовъглеродния анализ на костния материал, открит в тях.

Извън крепостната стена на нос Акра са регистрирани следи от сгради, две древни рибарски съоръжения, разположени южно от най-тясната част на носа, и предполагаемо пристанищно съоръжение, намиращо се днес под вода, западно от крепостната стена в залива Вромос. Може да се допусне, че постройките принадлежат към неукрепената част на селището от ранновизантийския период.

Общата дължина на брега, по който се отриват следи от жилищно-стопански структури е повече 200 м. По протежение на целия път, свързващ нос Акра с Черноморец, се открива керамика.

Археологически структури под вода се намират на дълбочина от 0,30 до 2,40 м. Локализирани са следните археологически структури: антично селище в малкия южен залив и пристанищно съоръжение в западното подножие на нос Акра. Открити са десетки предмети на различна дълбочина в залива - оловен щок, средновековна амфора от XI век, ранновизантийски керамичен съд, късносредновековна кана и лула от началото на XIX век.

Поради факта, че археологически проучвания са провеждани само през 2012 и 2013 г., всички предприети към онзи момент мерки за теренна консервация са компрометирани. През 2012-2013 г. е извършена консервация и реставрация на крепостната стена на ранновизантийска крепост на н. Акра/Акин.

Към настоящия момент всички разкрити градежни структури са изложени на неблагоприятни атмосферни въздействия и са застрашени от увреждане. Наблюдава се свличане на откосите на археологическите изкопи, затревяване, буренясване и саморасла растителност.

Предложени са следните режими за опазване:

1. Териториален обхват на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

1.1. Граници на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

- **от север**: от т.1 по права линия през поземлен имот (ПИ) с идентификатор 81178.3.196 до т.2, от тук по западната и южна граници на ПИ с идентификатор 81178.3.220 до т.4, от тук права линия през ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.5;
- **от изток**: от т.5 по част от източната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.6;
- **от юг**: от т.6 по права линия през ПИ с идентификатор 81178.3.196 до североизточния ъгъл на ПИ с идентификатор 81178.3.221, от тук по северната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.221 до т.7, от тук по западната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.221 до т.8, от тук по права линия през ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.9;
- **от запад**: от т.9 по част от западната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.1.

Координатен регистър на проектните гранични точки
Координатна система БГС 2005 г.-Кадастрална

No	X (m)	Y (m)
1	4704917.02	675075.14
2	4704895.64	675108.80
3	4704858.37	675089.30
4	4704847.47	675119.60
5	4704841.44	675130.36
6	4704508.48	675128.16
7	4704498.49	675053.10
8	4704390.94	675065.76
9	4704375.18	674942.01

1.2. Териториален обхват на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

Териториалният обхват включва част от ПИ с идентификатор 81178.3.196 (вид собственост: Държавна частна; вид територия: Земеделска; НТП: За друг вид имот със специално предназначение и ползване; площ 361 222 кв. м.), в размер на 68,150 дка.

Площ на територията на ЕАНКЦ: **68,150** дка.

2. Охранителна зона на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“, землище на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

С оглед осигуряване на оптимална териториално-устройствена защита и опазване на ЕАНКЦ, опазване на средата, в която тя е възникнала и функционирала, недопускане на компрометиране или унищожаване на съществуващи археологически структури, разположени на суша и под вода, както и с цел осигуряване на възможността за максимално хармонично вписване на експонирани археологически структури в естествения ландшафт, се определят: охранителна зона с Режими 1 и 2 (ПИ по КККР); и охранителна зона с Режим 3 – акватория.

2.1. Охранителната зона „Режим 1“:

2.1.1. Граници на охранителната зона „Режим 1“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

- **от север**: границата съвпада с южната граница на ЕАНКЦ;
- **от изток**: от т.6 по част от източната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.10.
- **от юг**: от т.10 по северната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.195 до т.11, от тук по част от западната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.195 до т.12, от тук по права линия през ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.13, от тук по северната и северозападната граници на ПИ с идентификатор 81178.3.213 до т.14, от тук по права линия през ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.15;
- **от запад**: от т.15 по част от западната граница на ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т.9.

Координатен регистър на проектните гранични точки на охранителна зона 1
Координатна система БГС 2005г.-Кадастрална

No	X (m)	Y (m)
10	4704175.49	675492.66
11	4704044.73	675133.52
12	4703940.67	675172.22
13	4703874.62	675015.28
14	4703843.52	674938.79
15	4703865.14	674922.67

2.1.2. Териториален обхват на охранителната зона „Режим 1“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас

Териториалният обхват на охранителната зона „Режим – 1“ включва ПИ с идентификатор 81178.3.221 и част от ПИ с идентификатор 81178.3.196.

Обща площ на територията на охранителна зона “Режим 1“: **166,887** дка.

2.2. Охранителната зона „Режим 2“:

2.2.1. Граници на охранителна зона „Режим 2“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

- **от север**: от т. 1 по част от западната, северната и източна граници на ПИ с идентификатор 81178.3.196 до т. 5;
- **от юг:** границата съвпада със северната граница на ЕАНКЦ.

2.2.2. Териториален обхват на охранителна зона „Режим 2“ по КККР на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

Включва ПИ с идентификатор 81178.3.220 и част от ПИ с идентификатор 81178.3.196.

Обща площ на територията на охранителна зона „Режим 2“: **8,741 дка.**

2.3. Охранителна зона „Режим 3“-акватория:

2.3.1. Граници на охранителната зона „Режим 3“:

От юг, запад, северозапад, североизток и изток границите се определят от полигон от 8 точки (от т.16 до т.23).

Координатен регистър на проектните гранични точки на охранителна зона 3 - акватория
Координатна система БГС 2005г.- Кадастрална

No	X (m)	Y (m)
16	4703877.05	674466.11
17	4704280.83	674444.54
18	4704895.33	674456.54

19	4705222.93	674720.27
20	4705386.30	675079.51
21	4705200.07	675527.53
22	4704816.99	675635.48
23	4704404.19	676032.16

2.3.2. Териториален обхват на охранителната зона „Режим 3“:

Запазва се териториалният обхват на акваторията определен с протокол на междуведомствена комисия от 27.09.2012 г., назначена със Заповед № РД9К-174/18.09.2012 г. на министъра на културата.

Обща площ на охранителна зона „Режим 3“-акватория: **1329,982 дка**

3. Предписания за опазване:

3.1. Предписания за опазване на територията на на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“, землище на гр. Черноморец, общ. Созопол, обл. Бургас:

Определя се като територия за археологически и интердисциплинарни проучвания, консервация, реставрация, експониране и социализация на археологически недвижими културни ценности. Изисква се обособяване на имот със самостоятелен идентификатор по КК, със съответна промяна на параметрите вид собственост, вид територия и НТП.

За вече проучени структури се изискват постоянни мерки за физическо съхранение до момента на реализиране на цялостен проект за консервация, реставрация и експониране. За участъка от крепостна стена, по протежението на който е изпълнена намеса, се изисква проект за реконсервация и естетизиране на консервационното надзиждане.

Не се допуска ново строителство с изключение на изграждане на инфраструктура, свързана със защитата, охраната и/или експонирането на археологически недвижими културни ценности, или за минимално необходимото благоустрояване и осигуряване на достъп и обслужване на посетители – паркинг, защитни покрития, навеси, елементи на парковото и градинско обзавеждане, художествено и функционално осветление, експозиционни и информационни табла и указателни знаци, площадки за почивка, кошчета за отпадъци, и др.

Допуска се поставяне на временни преместваеми обекти (в напълно проучени площи) единствено за провеждане на културни събития, без същите да са трайно свързани с терена, по реда на чл. 56, ал. 4 от ЗУТ и при спазване предписанията за опазване на територията.

Допуска се изграждане на нова (при необходимост) и поддръжка на съществуваща инфраструктура – електрозахранване, окабеляване, водопровод, канализация, алейна мрежа, благоустройство и паркоустройство, както и изграждане на брегозащитни и укрепителни съоръжения.

Забранява се бивакуване, къмпингуване, както и паленето на огън. Забранява се засаждане на растения с дълбока коренова система, както и на нова дървесна и храстова растителност преди на предвидената за това площ да бъдат извършени археологически проучвания. Забранява се изграждане на базови станции и ретранслатори на мобилни и ТВ оператори. Забранява се изграждането на ветрогенераторни и фотоволтаични паркове и площадки и други подобни съоръжения.

Допустимите дейности и всяка инвестиционна инициатива за намеса, както и всяка фаза на проектиране, се съгласуват с МК по реда на чл. 80, чл. 83 и чл. 84 от ЗКН, на основание чл. 14, ал. 1, т. 13 от ЗКН; и с РИОСВ-Бургас по реда на екологичното законодателство.

Дейностите, свързани със социализацията на ЕАНКЦ, нарушаващи целостта на земния пласт, задължително се извършват след спасително археологическо проучване на терените, които ще бъдат засегнати, съгласно изискванията на чл. 161, ал. 1 от ЗКН.

В процеса на реализация на дейности по благоустрояване на територията и осигуряване на посетителски достъп се провежда археологическо наблюдение съгласно изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

Проектни документации за намеси по проучени археологически структури и тяхната среда се изготвят съгласно изискванията, регламентирани в Наредба № 4/21.12.2016 г. на МК и МРРБ за обхвата и съдържанието на документации за извършване на консервационно-реставрационни дейности на недвижими културни ценности (обн. Д.В. бр. 105/30.12.2016 г.).

3.2. Предписания за опазване на охранителна зона „Режим 1“:

Определя се като територия за археологическо наблюдение, археологически и интердисциплинарни проучвания и евентуално при необходимост – консервация, реставрация, експониране и социализация на архитектурно-археологически структури; и територия за охрана на подходите към ЕАНКЦ и на визуалния контакт с нея, с оглед бъдещо функциониране на територията.

Допуска се промяна на вида на териториите (по ЗУТ) и начина на трайно ползване на имотите (по КК). Допуска се реализация на ново застрояване след процедиране на ПУП-ПРЗ със специфични правила и норми и при следните ограничения:

- Показатели за застрояване:

-Плътност на застрояване – до 20%;
-Интензивност на застрояване – до 0,5%;
-Озеленена площ – минимум 70%;

- Начин и характер на застрояване:

-Не се допуска свързано застрояване;
-В УПИ за вилен отдих застрояването е свободно, с плоски или скатни покриви с наклон до 26°, в рамките на определени с ПУП-ПРЗ външни ограничителни застроителни линии;
-Характер на застрояването – ниско, до два надземни етажа;
-Максимална височина на сградите от основното вилно застрояване, включително полуподземен етаж, е с кота корниз както следва:
*при едноетажни сгради – 4,00 м.;
*при двуетажни сгради – 6,40 м.;
*кота било – максимално надвишение над кота корниз – до 2,50 м.;
-Максимална височина на сградите от обслужващото застрояване: едноетажно обслужващо застрояване с кота корниз до 4,50 м.; с изключение на религиозни сгради при които се разрешава кота корниз до 7,50 м.;
-Максималните размери на цокълния етаж при двуетажно вилно застрояване са до 16х16 м., при спазване на ограниченията на показателите за застрояване.

Допуска се изграждане на инфраструктура, свързана с необходимото благоустрояване и осигуряване на достъп и обслужване на посетители, както и изграждане на брегозащитни и укрепителни съоръжения.

Допуска се поставяне на временни преместваеми обекти по реда на чл. 56, ал. 4 от ЗУТ и при спазване предписанията за опазване на територията.

Поддръжката, ремонтът и рехабилитацията на съществуващата подземна и надземна техническа инфраструктура (ел. и ВиК мрежи), хидромелиоративни съоръжения, подземното строителство за полагане на нова техническа инфраструктура, както и прокарването и рехабилитацията на полски пътища се извършват задължително под наблюдение на археолог при стриктно спазване на чл. 161, ал. 2 от ЗКН. Преди реализацията на такива инвестиционни намерения, инвеститорът задължително уведомява

НИМ, РИМ-Бургас, или ОКИ „Музеен център“ - Созопол, с оглед осигуряване на специалист-археолог за провеждането на наблюдението.

Забранява се използването на териториите, включени в границите на охранителната зона за депа за всякакъв вид отпадъци. Забранява се изграждане на базови станции и ретранслатори на мобилни и ТВ оператори. Забранява се изграждането на ветрогенераторни и фотоволтаични паркове и площадки и др.

Допустимите дейности, и всяка инвестиционна инициатива за намеса, както и всяка фаза на проектиране, на основание чл. 14, ал. 1, т. 13 от ЗКН се съгласуват с МК по реда на чл. 80, чл. 83 и чл. 84 от ЗКН; и с РИОСВ-Бургас по реда на екологичното законодателство.

Реализацията на допустимите дейности, свързани с нарушаване целостта на земния пласт, се извършва задължително в присъствието на археолог като наблюдение, при стриктно спазване изискванията на чл. 161, ал. 2 от ЗКН.

3.3. Предписания за опазване на охранителна зона „Режим 2“:

Определя се като територия за охрана на подходите към археологическия обект и на визуалния контакт с него с цел адекватното му интегриране в съвременната среда. Не се изисква промяна на начина на трайно ползване (по КК). При процедиране на ПУП се допуска отреждане единствено в обхвата на предвиденото в чл. 8, т. 4 от ЗУТ.

3.4. Предписания за опазване на охранителна зона „Режим 3“ – акватория:

Всички дейности, които са свързани с интервенция на морското дъно да бъдат предварително съгласувани с Министерството на културата, респективно - Център за подводна археология-Созопол, и да бъдат предшествани от предварително археологическо проучване и реализирани в режим на археологическо наблюдение.

Подводни дейности, които не нарушават средата на НКЦ са допустими след предварително съгласуване с МК и съблюдаване на Наредба №Н-7/12.06.2008 г. за извършване на водолазна и друга подводна дейност, издадена от министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта (обн. Д.В., бр.59/01.07.2008 г.; изм. и доп. Д.В., бр.14/18.02.2014 г.). При извършване на водолазна дейност в охранителна зона „Режим 3“ – акватория е нужно да бъде изпратено уведомление в срок до Дирекция „Морска администрация“ – Бургас, на оперативния дежурен на Военноморските сили, на регионална дирекция „Гранична полиция“ — Бургас, и на дежурния оператор на Системата за управление на трафика и информационно обслужване на корабоплаването към Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ за района, в който ще се извършват с цел осигуряване на безопасността, съгласно цитираната Наредба № Н-7/12.06.2008 г.

Забранява се:

-замърсяването на водата и дъното с каквито и да е вредни вещества, предмети и дейности;

-подводни взривни работи;

-депониране на земни маси и насипни дейности;

-риболов със средства, които оказват въздействие върху морското дъно;

Спазват се относимите изисквания, изразени в цитираното становище от Басейнова дирекция „Черноморски район“ (изх. № 04-00-133/А-2/07.02.2023 г.; вх. № 45-00-270/07.02.2023 г. в МК).

В акваторията на археологическата недвижима културна ценност се допускат:

-подводни археологически проучвания;

-консервационни дейности на недвижими културни ценности;

-туристическа водолазна дейност след предварително съгласуване с ЦПА.

-изграждане на брегозащитни и брегоукрепителни съоръжения след съгласуване с МК.

3.5. Общи предписания и препоръки:

След приключване на процедурите по предоставяне на статут и определяне на режим за опазване, определените граници и предписания за опазване на територията на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“ и охранителните ѝ зони следва да бъдат отразени в кадастралната карта и кадастралните регистри на населеното място, съгласно изискванията на чл. 79, ал. 6 от ЗКН, и съгласно Наредба № РД-02-20-5/15.12.2016 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри (обн. ДВ., бр.4/13.01.2017 г.).

Във връзка с високата културно-историческа стойност и потенциал на територията и необходимостта от осигуряване на възможност за провеждане на археологическо проучване и адекватно експониране в естествена среда на археологически ценности, и реализация на планове за бъдещо функциониране на територията, комисията предлага след приключване на процедурата за предоставяне на статут и определяне на режим за опазване на ЕАНКЦ „Късноантично укрепено селище на нос „Акра“ да бъде инициирана промяна на ОУПО на Община Созопол, след което да се изготви и процедира и ПУП-ПРЗ за определения териториален обхват на недвижимата културна ценност и охранителните ѝ зони, съобразен с изготвените предписания за опазване и Специфични правила и нормативи за устройство и застрояване на територии за защита на културно-историческото наследство към ОУП на Община Созопол, съгласувани със становище с изх. № 08-00-536/15.05.2015 г. на МК. Община Созопол следва да уведоми засегнатите собственици.

Заинтересованите лица и организации могат да участват в производството по издаване на акта, на основание чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК, чрез представяне на писмени предложения и възражения, които могат да входират в Министерството на културата, гр. София, бул. „Александър Стамболийски“ № 17 или на следния e-mail адрес: n.marinova@mc.government.bg в едномесечен срок, считан от датата на оповестяване на уведомлението.

Заинтересованите лица и организации имат право на достъп до цялата информация, съдържаща се в преписката по издаване на общия административен акт, която могат да получат в дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства“ в Министерството на културата, стая № 313.

Настоящето уведомление да се оповести на интернет страницата на Министерство на културата на основание чл. 66, ал. 1 от АПК и на сайта на Община Созопол.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР:

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА Република България

АМЕЛИЯ ГЕШЕВА